

Vergaderjaar 2016–2017

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2245

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 november 2016

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij drie fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche: Herziening Europass besluit (Kamerstuk 22 112, nr. 2243)

Fiche: Raadsverordening voor vaststelling steun en restituties voor Landbouwproducten (Kamerstuk 22 112, nr. 2244)

Fiche: Verordening voor het toekennen van tijdelijke autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

Fiche: Verordening voor het toekennen van tijdelijke autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad betreffende de invoering van tijdelijke autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne ter aanvulling van de handelsconcessies uit hoofde van de Associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne.
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
30 september 2016
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2016) 631
- d) *EUR-Lex*
http://eur-lex.europa.eu/procedure/EN/2016_308
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board*
Niet van toepassing, voor de *Deep and Comprehensive Free Trade Agreement* (DCFTA) is impact assessment TRADE06/D01 uitgevoerd.
- f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Buitenlandse Zaken Handel
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Buitenlandse Zaken
- h) *Rechtsbasis*
Art. 207(2) VWEU
- i) *Besluitvormingsprocedure Raad*
Gewone wetgevingsprocedure, gekwalificeerde meerderheid Raad.
- j) *Rol Europees parlement*
Medebeslissing door het Europees parlement.

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Gezien de moeilijke economische situatie en de economische hervormingsinspanningen van Oekraïne, stelt de Europese Commissie voor maatregelen te nemen ter ondersteuning van de ontwikkeling van nauwere economische betrekkingen met de Europese Unie. De Commissie wil concessies in de vorm van autonome handelsmaatregelen verlenen om de handelsstromen met betrekking tot de invoer van bepaalde landbouwproducten en industriële producten uit Oekraïne te vergroten. Deze concessies staan naast de voorlopige toepassing van het EU-Oekraïne Associatieakkoord. In de voorliggende verordening wordt de afschaffing van de meeste douanerechten op de handel tussen de Europese Unie en Oekraïne als uitgangspunt genomen. De verordening heeft een geldigheidsduur van drie jaar.

Wat betreft landbouwproducten gaat het om tariefcontingenten voor een bepaalde hoeveelheid tegen 0% invoertarief (tariefquota) voor honing, granen, tomaten, druivensap, grapefruitsap en haver (bijlage 1 van de Verordening) en tarwe, mais en gerst (bijlage 2). Als er meer geïmporteerd wordt, geldt het normale invoerrecht van de EU voor derde landen, het *Most Favoured Nations*-tarief. Deze maatregelen komen naast de tariefquota die al zijn afgesproken in de Associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne.

Wat betreft industriële producten gaat het om producten in de categorie meststoffen, looi- en verfextracten, schoeisel, koper, aluminium en elektrische machines en apparaten (videocamera's en televisies) (bijlage

3). Hierbij gaat het om de volledige of gedeeltelijke afschaffing van de invoerrechten.

b) Impact assessment Commissie

Niet van toepassing. Volgens de Commissie is het gezien de moeilijke economische situatie in Oekraïne belangrijk dat de verordening zo snel mogelijk in werking treedt. Het gaat in de Verordening om een zeer beperkt aantal producten. De handels- en handelsgerelateerde bepalingen van de associatieovereenkomst tussen EU en Oekraïne zijn eerder onderworpen geweest aan een impact assessment uit 2007 (TRADE06/D01), waarin bijna alle andere producten zijn meegenomen. Uit die beoordeling is gebleken dat de uitvoering van handels- en handelsgerelateerde bepalingen een positief economisch effect zou hebben voor zowel de EU als Oekraïne. Daarom is de maatregel niet aan een effectbeoordeling onderworpen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Nederland ziet het handelsbeleid als een geschikt instrument om ontwikkelingslanden en landen binnen het nabuurschapsbeleid economisch te ondersteunen. Recent heeft de EU bijvoorbeeld een verordening aangenomen om autonome handelsmaatregelen voor olijfolie te verlenen aan Tunesië ter ondersteuning van de Tunesische economie. Het afbouwen van invoerrechten kan de economie in een ander land ondersteunen en tegelijk import voor bedrijven en consumenten in de EU goedkoper maken. Daarbij is van belang om mogelijke marktverstoring in Nederland mee te wegen. Specifiek voor Oekraïne heeft Nederland zich eerder uitgesproken voor steun gezien de economische en politieke situatie waar het land zich in bevindt.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Inhoudelijk zijn er voor Nederland geen belemmeringen om de verordening te steunen. Het voorstel van de Commissie laat de voor Nederland gevoelige handelspreferenties op landbouwgebied (alle soorten vlees en eieren) buiten beschouwing. Nederland verwacht dat de voorgestelde hoeveelheden de Nederlandse markt niet zullen verstoren. De afschaffing van douanerechten op industriële producten (elektronische apparatuur, aluminium, meststoffen en verf) kan gevolgen hebben voor de Nederlandse markt.

Het voorstel staat los van de Nederlandse ratificatieprocedure van het Associatieakkoord met Oekraïne. Het is een zelfstandige verordening om handelspreferenties aan Oekraïne te verstrekken in aanvulling op de preferenties die de EU en Oekraïne elkaar via het Associatieakkoord (stapsgewijs) toekennen.

Aangezien de verordening een mogelijkheid is om de economie van Oekraïne te ondersteunen, de impact op de Nederlandse economie minimaal is en de verordening los staat van de ratificatieprocedure van het Associatieakkoord, kan Nederland de verordening steunen.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

In een eerste oriënterende bespreking binnen de Raad hebben verschillende lidstaten zonder meer steun uitgesproken voor het voorstel. Een substantieel aantal andere lidstaten geeft aan gevoeligheden te hebben in

de lijst met landbouwproducten, specifiek op het gebied van granen en honing. Een aantal zuidelijke lidstaten heeft ook problemen met het industriële gedeelte. Deze landen zullen naar verwachting inzetten op het verkleinen van de concessies. Enkele lidstaten hebben aangegeven zich verrast te voelen door het plotseling verschijnen van het voorstel.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

De gemeenschappelijke handelspolitiek is krachtens artikel 3 VWEU een exclusieve bevoegdheid van de Unie. De verordening is gebaseerd op artikel 207 VWEU (gemeenschappelijke handelspolitiek). Nederland acht dit de juiste rechtsbasis.

b) Subsidiariteit

Gezien de exclusieve bevoegdheid van de Unie, is het subsidiariteitsbeginsel niet van toepassing.

c) Proportionaliteit

De verordening zal Oekraïne economisch steunen zonder een significante impact op de economie van de EU. Het kabinet beoordeelt de proportionaliteit van de verordening daarom als positief.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

De Europese Unie zal een verlies aan inkomsten uit invoerrechten lijden van maximaal 35,3 miljoen EUR per jaar, daarmee een zeer beperkt effect op de eigen middelen van de Unie. Hiervan is 20% ten gevolge van de industriële producten.

b) Financiële consequenties (inclusief personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Afschaffen van invoerrechten op de genoemde producten hebben beperkte consequenties voor de begroting van de rijksoverheid. Lidstaten dragen 80% van de geïnde invoerrechten af aan de EU en mogen 20% houden (perceptiekostenvergoeding). Er van uitgaande dat Nederland goed is voor 5% van de totale EU-import uit Oekraïne, zal Nederland door deze verordening maximaal enkele tonnen per jaar verliezen aan perceptiekostenvergoeding. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (inclusief personele) voor bedrijfsleven en burger

Eventuele negatieve consequenties worden verwacht voor het Nederlands bedrijfsleven door de afschaffing van douanerechten op industriële producten, met name op videoapparatuur waar in het Associatieakkoord een tarief van 14% is afgesproken dat in 5 jaar geleidelijk afgebouwd zou worden. Hetzelfde geldt voor meststoffen (6,5% in 7 jaar afbouwen) en verf (6% in 5 jaar afbouwen). Andersom geldt dat goedkopere inkoop vanuit Oekraïne kan leiden tot lagere prijzen voor consumenten en bedrijven die deze producten importeren.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Er zijn geen gevolgen ten aanzien van regeldruk en administratieve lasten.

e) Gevolgen voor concurrentiekracht

Op agrarisch gebied is Nederland geen grote producent van de genoemde producten. Nederlandse mouterijen kunnen profiteren van de extra beschikbare gerst. Het afschaffen van douanerechten op de genoemde industriële producten kan eventuele tot concurrentie leiden voor Nederlands bedrijfsleven.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Geen.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, inclusief Nederlandse beoordeling daarvan

Geen.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie. Nederland acht dit haalbaar. Zij is gedurende drie jaar van toepassing.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Geen. Net zoals er geen apart impact assessment gedaan wordt, hoeft er ook geen aparte evaluatie gedaan te worden. Voldoende als dit wordt meegenomen tegelijk met de evaluatie van het Associatieakkoord.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

Dit voorstel leidt niet tot additionele lasten in uitvoering of handhaving.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Het is mogelijk dat ontwikkelingslanden die dezelfde producten in de verordening naar de EU exporteren extra concurrentie ondervinden door deze verordening. Gezien de beperkte hoeveelheden, zijn deze implicaties echter beperkt.